

Урок 29

Тема. Р. Бернс «Моя любов...». Поетизація високого почуття кохання, розкриття у вірші його впливу на людину

Мета уроку (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання і розуміння змісту вірша «Моя любов»; уміння визначати тематику і мотиви твору; характеризувати взаємообумовленість елементів змісту, структури та мовного оформлення вірша; розпізнавати в художньому тексті і коментувати зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; формулювати висновки про близькість оригіналу й перекладу на основі їх аналізу, інтерпретації та порівняння; виявляти емоційні реакції ліричного героя; пояснювати причини відповідного емоційного стану ліричного героя; вирізняти невербальні засоби (художні деталі, символи та ін.), які сприяють розумінню змісту поезії, або вказують на наявність у творі прихованої інформації (про внутрішній стан і почуття персонажів, стосунки між ними). **Ключових:** розвиток уміння коментувати текст і підтекст, наводити приклади; формування умінь створювати власний або колективний текст/медіапродукт на основі прочитаного твору. створювати власний коментар про твір мистецтва.

Обладнання: підручники, зошити, ПК, презентація.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація та корекція знань. Хвилинка творчості. Презентація творчих проєктів.

Реконструкція тексту. Вставте пропущені слова.

У новелі «Останній листок» головними героями є Вони були професійними Джонсі захворіла на Лікар радив боротися за Подруга помітила, що Джонсі рахує Хвора впевнена, що коли впаде ... , вона помре. Берман вирішив ... дівчину. Він намалював на... листок плюща. Цей шедевр Бермана дав хворій ... на одужання.
(Сью, Джонсі, Берман, художники, життя, листки плюща, останній, врятувати, стіна, шанс.)

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Криголам «Яка я сьогодні квітка?»

Хвилинка поезії. В. Мисик «Серце Бернса»

Закохувався Бернс – і, як поетам	Дізнатися, що то були звичайні
Властиво здавна,	Сільські дівчата,
Увічнював сільських дівчаток простих	Одмітні тільки тим, що дарували
У гарних віршах	Прихильність Бернсу.
Хіба не все одно, чи ті дівчата	Невігласи! Лише поет з великим
Могли красою	І щедрим серцем
Рівнятись до богинь?	Уміє під сільським убогим пледом
Поет умів би їх	Прекрасне бачить.
Такими бачить!	А як любив їх Бернс і як він знав їх,
Але знавці найголовнішим римам	Як оспівав їх!
Не вірять, хочуть	І що ви знаєте, кроти, про сонце?
Заглянути у сховане, до всього	Про серце Бернса?
Діткнутись пальцем,	

Вступна бесіда. Справжнього поета можна порівняти зі скрипкою, у нього велике і палке серце, здатне відчувати прекрасне. Легкий дотик – і заспіває, заплаче душа поета. А

людям залишаються вірші... Опрацюйте матеріал розділу і висловте свою думку: чи можна вважати, що вірші Роберта Бернса написані на основі пережитого.

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу.

Робота з підручником. Опрацювання статті про письменника на с. 129-130.

Актуалізація поняття про вірш та образ автора.

- Що таке вірш? Чим віршована мова відрізняється від прозаїчної?
- Що таке ритм і рима?
- Що є предметом зображення у поезії?

Коментар учителя. У віршах автор розкриває свій духовний світ. Образ автора в поезії є ліричним, бо це не тільки певний стан характеру, що є фактом біографії поета, але образ-переживання. Тобто, певна подія може не бути автобіографічною, але вона може бути пережитою, поет відчував ці переживання, ніби це відбувалось з ним. Тому ми говоримо про ліричного героя як про ширше поняття, яке поєднує індивідуальне та узагальнене. Вірш «Моя любов» написаний в 1794 році і присвячений Джин Армор, дівчині із сусіднього селища, у яку Роберт закохався ще в юності. Через бідність Бернса багаті батьки його коханої були проти їхнього одруження. І змирилися з вибором Джин тільки, коли Бернс став відомим на всю Шотландію поетом.

IV. Формування нових знань, умінь, навичок і компетенцій.

Робота з текстом вірша «Моя любов»: оригінал, підрядник і переклад.

Оригінальний твір	Підрядник	Переклад М. Лукаша
O my Luve's like a red, red rose That's newly sprung in June; O my Luve's like the melodie That's sweetly play'd in tune.	Моя любов - червона, червона троянда Що знову розквітла у червні; Моя любов - мелодія яку солодко грали на гармоніці.	Моя любов - рожевий квіт В весінньому саду, Моя любов - веселий спів, Що з ним я в світ іду.
As fair art thou, my bonnie lass, So deep in luve am I. And I will luve thee still, my dear, Till a' the seas gang dry.	Насправді, ти в мене найкраща, Така глибина мого кохання. І я любитиму тебе все одно, моя дорога, Нехай усі моря висохнуть.	О, як тебе кохаю я, Єдина моя! Тому кохання не зміліть, Хоч висхнуть всі моря.
Till a' the seas gang dry, my dear, And the rocks melt wi' the sun: I will luve thee still, my dear, While the sands o' life shall run.	Нехай усі моря висохнуть, моя дорога, І скелі розплавить сонце: Я любитиму тебе все одно, моя дорога, Тоді як пісок життя збіжитьь.	Нехай посхнуть усі моря, Погануть брили скал, А ти навек любов моя,- Аж згасне сонця пал,
And fare thee well, my only Luve And fare thee well, a while! And I will come again, my Luve, Tho' it were ten thousand mile.	І прощаюсь, моє єдине кохання, І прощаюсь, та ненадовго! І я повернуся знову, моя любове, Хоч за десять тисяч миль.	Прощай, прощай, мій рідний край, Прощай, моя любов, Та де б не був я, мила, знай - Прийду до тебе знов!

Примітка. Вірш написано шотландським діалектом, тому деякі слова відрізняються за звучанням від літературної англійської мови. Наприклад: Luve = Love, bonnie – красива, також є поетичні скорочення wi' = with; a' = all; o' = of;

- Які ваші враження від поезії? Який її настрій?
- З чим порівнює Роберт Бернс любов? Яка символіка цього образу?
- Якими художніми засобами поет передає силу почуття?

- Наскільки точним є переклад? Що змінив перекладач у змісті вірша? Навіщо?
- Якими ви побачили ліричного героя та його кохану? Як на них вплинуло кохання?
- Чи можна сказати, що образ ліричного героя є образом самого автора?
- Чи можна стверджувати, що ліричний герой уміє керувати своїми емоціями?
- Визначте тему та ідею вірша.

Аналіз твору. За жанром це ліричний вірш, згодом він став піснею. У ньому немає чітко вираженого сюжету, це опис почуттів через образи. Поет порівнює любов із сонцем, запашними квітами, чарівною мелодією. Завдяки цьому повніше розкривається глибина почуття, це засіб розкриття душевного стану ліричного героя. Він вимушений розлучитися з коханою, але його почуття долає відстань. Вірш побудований на складній метафоричності: життя спливає, мов пісок у годиннику, моря міліють, плавиться камінь, та кохання сильніше.

Роберт Бернс запозичив у народного вірша його нерівномірність складів у рядку, вільний наголос і багатство алітерацій та асонансів, які в деяких випадках замінюють риму (у вірші вона перехресна). Фольклор є джерелом таких особливостей інтонаційно-синтаксичної будови творів Бернса, як синонімічна будова рядків і строф, риторичні звертання, анафора і епіфора. Бернс, крім буквального повтору рядків або будь-якої їх частини, застосовує синонімічну побудову рядків чи навіть строф, при якій збігаються не самі слова (або не лише слова), а, головним чином, синтаксис та інтонація речень. Знавець і цінитель народної шотландської пісні, Роберт Бернс переніс її риси – природність, правдивість і простоту, світлий життєрадісний гумор – у свою поезію.

Міжмистецькі зв'язки. Вірш Р. Бернса був покладений на музику і його часто виконують на весіллях у Шотландії, та й усій Великобританії, як символ вірного та вічного кохання. Аудіозапис пісні у виконанні Кеннета Мак-Келлара можна прослухати у **відеокліпі Адріани Химинець «Р. Бернс "Моя любов - рожевий квіт"»**: <https://www.youtube.com/watch?v=ZsDzYEWfjOc> Українську версію пісні у виконанні групи **«Пікардійська терція»** можна прослухати у відеокліпі: <https://www.youtube.com/watch?v=dHRXTMuwB-g> або у відеороботі **Вікторії Задорожньої «Плейкаст. Роберт Бернс "Моя любов - рожевий квіт"»**: <https://www.youtube.com/watch?v=LzirmAuWmgc>

V. Закріплення вивченого матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Усне словесне малювання. Опишіть, якою ви уявляєте ілюстрацію до вірша Р. Бернса. Які фарби і чому слід використати? Які образи мають бути на передньому плані малюнка, які – на задньому? Яким ви зобразите ліричного героя, адже його опису не має у творі?

Виконання інтерактивних вправ: «Образи вірша "Моя любов"»: <https://learningapps.org/display?v=piv09o79n25> і «Бернс. "Моя любов". Засоби виразності»: <https://learningapps.org/display?v=powi4jt0j25>

Підсумкова бесіда за питаннями підручника 1-7 на с. 131.

VI. Підбиття підсумків, рефлексія.

Рефлексія. «Мікрофон». Чи змінився мій настрій після знайомства з віршем Р. Бернса? Кому і за що я хотів би подарувати квітку (відзначив би за роботу на уроці)?

Працюємо вдома. 1. Завдання 7 – письмове виконання в зошитах. 2. Творчий проєкт. Спробуйте себе у віршуванні. Напишіть вірш про кохання, рядки якого закінчуються словами: до рання, чекання, зізнання, кохання; летить, шумить, тремтить, жить.